

KORRALDUS

31.12.2024 nr DM-129714-10

Pihlaka II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/522809 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Riigimetsa Majandamise Keskuse 18.10.2024 kirja nr 3-1.1/2024/5940 ning AS-i Silikaat 23.09.2024 esitatud taotluse nr T-L.MU/1025863, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda AS-le Silikaat (registrikood 10022296) Pihlaka II uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522809 kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Avalikustada AS-le Silikaat Pihlaka II uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/522809 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/522809 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/522809 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. AS Silikaat (registrikood 10022296, aadress Pärnu mnt 238, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti; edaspidi ka *taotleja*) esitas 23.09.2024 Keskkonnaametile Pihlaka II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 23.09.2024 menetluse nr M-129714 juurde.

Taotletav Pihlaka II uuringuruum asub Viljandi maakonnas Viljandi vallas Järtsaare külas riigile kuuluval kinnistul Aimla metskond 93 (katastritunnus 32801:001:2201, registriosa nr 14516550), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletav Pihlaka II uuringuruum koosneb kahest lahustükist, uuringuruumi teenindusala kogupindala on 10,24 ha. Tegemist on täiteliiva tarbevaru uuringuga, mille käigus planeeritakse rajada kuni 20 uuringukaevet ja kuni 20 puurauku sügavusega kuni 20 m. Hüdrogeoloogilise

katsetööna mõõdetakse veetasemed ning muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd on järgmised: terastikulise koostise määramine, filtratsiooniomaduste määramine, uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

Taotletava Pihlaka II uuringuruumi mõlemad lahustükid kattuvad osaliselt Pihlaka liivamaardla (reg.kaardi nr 766) juures kirjeldatud ehitusliiva prognoosvaru plokiga 3. AS Silikaat soovib uurida Pihlaka liivamaardla laiendamisevõimalusi ning seetõttu välja selgitada Pihlaka II uuringuruumi geoloogiline ehitus, seal leviva materjali kvaliteet, kasuliku kihi paksus ja maht ning kaevandamistingimused.

2.2. Taotletava Pihlaka II uuringuruumi teenindusala põhjapoolse lahustüki lääne- ja lõunaserv ning lõunapoolse lahustüki põhjaserv külgnevad vahetult Pihlaka liivamaardla (registrikaardi nr 766) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 1 ja 2 plokkidega, Pihlaka liivakarjääri (loa nr L.MK/332035, loa omaja AS Silikaat, kehtiv kuni 07.11.2033) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Põhjapoolne lahustükk kattub peaaegu täielikult maaparandussüsteemiga Soosaare (TTP-479), mille kood maaparandussüsteemide registris on 6113310020010002. Taotlusele oli lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti (*PTA*) 17.09.2024 kiri nr 6.2-2/36638, millega kooskõlastatakse uuringuloo taotlus täiendavate tingimusteta. Geoloogiline uuring ei takista maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist.

Lõunapoolse lahustüki põhjaosa läbib Elektrilevi OÜ alla 1 kV pingega elektriõhuliin AMKA.3x50+70 (VID kood 122157996; kaitsevöönd 2 m liini teljest) koos selle mastitõmmsate või tugedega (VID koodid 122157984, 122157983 ja 122157982; kaitsevöönd 1 m projektsioonist maapinnal). Taotluse seletuskirjas on selgitatud, et elektriõhuliini ega mastitõmmsate või tugede kaitsevööndisse uuringuauke ei rajata.

Mõlema lahustüki idaservast ca 5 m kaugusel asub metsatee Särkla-Metsanurga tee (nr 3571002).

Uuringuloo taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (24.09.2024 kiri nr 9-3/24/11843-2).

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 19.09.2024.

Pihlaka II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Põhjapoolse lahustüki lõunaservast ca 5,8 m kaugusel ja lõunapoolse lahustüki põhjaservast ca 6,5 m kaugusel töötavas Pihlaka liivakarjääris paiknevates veekogudes on III kategooria kaitsealuse liigi harilik kärnkonn (*Bufo bufo*; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9134098) elupaik. Piiritlemata III kaitsekategooria liikide elupaigas kehtib isendi kaitse (looduskaitseadus § 48 lg 4). Lähimad looduskaitsealad on Alam-Pedja looduskaitseala (KLO1000455, asub ca 2,7 km kaugusel) ja Parika looduskaitseala (KLO1000190, asub ca 2,6 km kaugusel).

Pihlaka II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitse- ega

pärandkultuuri objekte). Lähim muinsuskaitseobjekt, arheoloogiamälestis kivikalme (registreerimisnumber 13239) jääb 3,1 km kaugusele.

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo taotluse menetluse algatamise teate 30.09.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 30.09.2024 kirjaga nr DM-129714-3. Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus laekus menetlusosaliselt K.K 15.10.2024 e-kiri (registreeritud KOTKAS-s 16.10.2024 numbriga DM-129714-6), milles avaldas soovi saada menetluse käigus edasisi teavitusi.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 01.10.2024 kirjaga nr DM-129714-5 riigivara valitseja volitatud asutuse Riigimetsa Majandamise Keskuse (*RMK*) nõusolekut katastriüksuse Aimla metskond 93 (katastritunnus 32801:001:2201) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil

RMK nõustus 18.10.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5940 (registreeritud KOTKAS-s 23.10.2024 numbriga DM-129714-7) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. *uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;*
2. *kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.*

Kõik eelpool nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Viljandi Vallavalitsusele 30.09.2024 kirjaga nr DM-129714-4, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 02.12.2024. Kiri on registreeritud Viljandi Vallavalitsuse dokumendiregistris 30.09.2024 numbriga 6-5/24/2560 ning selle staatuseks märgitud „saabunud“. Määratud tähtajaks Viljandi Vallavalitsus arvamust ei esitanud, mistõttu HMS § 16 lõike 2 alusel lahendab Keskkonnaamet taotluse Viljandi Vallavalitsuse arvamusega.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele

lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 09.12.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 09.12.2024 kirjaga nr DM-129714-8. Avalikustamise käigus teatas PTA 16.12.2024 kirjaga nr 6.2-1/9182-1 (registreeritud KOTKAS-s 19.12.2024 numbriga DM-129714-9), et täiendavaid tingimusi loale ei ole.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis AS-lt Silikaat 09.12.2024 kirjaga nr DM-129714-8 arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise korralduse ja uuringuloo eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 27.12.2024. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Viljandi Vallavalitsusele ja asjast huvitatud isikule.

AS Silikaat, Viljandi Vallavalitsus ja menetlusosaline K.K arvamust ei esitanud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹⁴“ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437, aadress Männiku tee 104/5, Nõmme linnaosa, Tallinn).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmel ja jäätmeladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloo taotlusele lisada

kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis AS Silikaat 23.09.2024 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusest tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Põhjapoolne lahustükk kattub peaaegu täielikult maaparandussüsteemiga Soosaare (TTP-479), mille kood maaparandussüsteemide registris on 6113310020010002. Taotlusele oli lisatud PTA 17.09.2024 kiri nr 6.2-2/36638, millega kooskõlastatakse uuringuloa taotlus täiendavate tingimusteta.

Riigivara valitseja volitatud asutuse RMK esitatud tingimused seatakse antava Pihlaka II uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

Eeltoodu alusel kantakse uuringuloale järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus 18.10.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5940 Aimla metskond 93 kinnistul uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenud. Pihlaka II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt

olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Pihlaka II uuringuruumi uuringuloa taotlus on edastatud Viljandi Vallavalitsusele 30.09.2024 kirjaga nr DM-129714-4. Kiri on registreeritud Viljandi Vallavalitsuse dokumendiregistris 30.09.2024 numbriga 6-5/24/2560. Määratud tähtjaks Viljandi Vallavalitsus arvamust ei esitanud. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Silikaat ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade 30.12.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Siilaberg

juhataja

ringmajanduse osakond

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Plaan (Pihlaka II GULT).pdf

Teadmiseks: Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Viljandi Vallavalitsus

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo